

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 154/2012-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. septembra 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť J. R., V., a S. F., B., zastúpených advokátkou JUDr. I. K., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na súdne konanie v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 969/2008 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 969/2008 p o r u š i l základné právo J. R. a S. F., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Pezinok vo veci vedenej pod sp. zn. 4 C 969/2008 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. J. R. a S. F. priznáva finančné zadost'učinenie každému v sume po 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Pezinok povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. J. R. a S. F. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 284,84 € (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osemdesiatštyri centov), ktoré je Okresný súd Pezinok povinný vyplatiť na účet ich advokátky JUDr. I. K., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 154/2012-18 z 31. mája 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. R. (ďalej len „sťažovateľ“) a S. F. (ďalej len „sťažovateľka“, spolu len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 969/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

V podstatnej časti sťažnosti vyplynulo, že: „Dňa 14.2.2008 podal sťažovateľ I. návrh o náhradu nemajetkovej ujmy a nákladov na pohreb na Okresnom súde Pezinok. Predmetný návrh vychádzal zo šetrenia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka B., ktorého záver bol, že zo strany odporcu nebola zdravotná starostlivosť družke sťažovateľa

J. Š. poskytnutá v súlade s ustanoveniami § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti a službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, z dôvodu neadekvátneho diagnostického postupu, ktorý by potvrdil závažnosť aktuálneho zdravotného stavu a umožnil včasnú hospitalizáciu s adekvátnymi terapeutickými postupmi.

Na prvom pojednávaní dňa 6.4.2009 bol podaný návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania. Uznesením zo dňa 2.6.2009 súd pripustil vstup sťažovateľa 2. do konania. Sťažovateľka 2. bola dcérou zomrelej J. Š.

Od podaného návrhu sa uskutočnili štyri pojednávania dňa: 6.4.2009, 9.11.2009, 15.2.2010 a posledné pojednávanie dňa 4.11.2010, ktoré bolo odročené na neurčito. Keďže na tomto pojednávaní právny zástupca odporcu navrhol nariadiť znalecké dokazovanie, súd mu určil 15-dňovú lehotu na oznámenie v akej oblasti navrhuje nariadiť znalecké dokazovanie a čo má súdny znalec zodpovedať. Odporca vo svojom vyjadrení zo dňa 15.11.2010 navrhol otázky pre znalca. Sťažovatelia zaslali súdu dňa 7.12.2010 stanovisko k vyjadreniu odporcu a k navrhovaným otázkam.

Dňa 1.2.2011 súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvia Kardiológia, a ustanovil do konania súdneho znalca MUDr. E. Č., PhD. Dňa 17.2.2011 súd uznesením zmenil výrok predchádzajúceho uznesenia a vypracovaním znaleckého posudku poveril MUDr. D. I. Dňa 15.3.2011 súd uznesením zmenil výrok predchádzajúceho uznesenia a vypracovaním znaleckého posudku poveril Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a. s. ...

Za viac ako štyri roky od podaného návrhu sa v tejto veci konali len štyri pojednávania, ďalší termín pojednávania nie je určený a znalecký posudok nie je vypracovaný ani po štrnástich mesiacoch od nariadenia znaleckého dokazovania a ani po skoro piatich mesiacoch po ustanovení posledného znalca. ...

Sťažovatelia požadujú primerané finančné zadošťučinenie pre každého z nich vo výške 4.000,- € z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli vzhľadom na prístup okresného súdu k predmetnej veci. Zbytočnými prietahmi v konaní im okresný súd spôsobuje psychickú záťaž, a tým aj pocit právnej neistoty.

Psychická záťaž sťažovateľov je o to horšia, že sťažovatelia sa dlhým konaním musia neustále vracieť v spomienkach do obdobia, kedy zomrela družka sťažovateľa 1., resp.

matka sťažovateľky 2. Sťažovateľovi 1. sa zhoršuje jeho zdravotný stav, berie lieky na srdce a vysoký krvný tlak. Plynutím času by sa sťažovatelia postupne vyrovnali so smrťou svojej družky a matky, avšak neprimerane dlhým konaním a nečinnosťou súdu ich psychická záťaž pretrváva.

Sťažovatelia považujú súdne konanie za psychicky náročné, najmä z dôvodu právnej neistoty, ktorej musia počas neho čeliť. Ak však súdne konanie trvá tak dlho, ako v predmetnej veci, sťažovatelia sú toho názoru, že zodpovednosť Okresného súdu Pezinok sa týka aj psychickej ujmy, ktorú tým utrpeli. ...

Uvedené náhrady zohľadňujú nielen dĺžku 4-ročného súdneho sporu, ale aj duševnú ujmu, ktorú musia znášať predovšetkým sťažovatelia. Preto nečinnosť súdu ako kompetentného štátneho orgánu, ktorý ochranu týchto práv môže zabezpečiť, je pre sťažovateľov ujmou, ktorú ani ďalší priebeh konania nemôže napraviť.

Priznanie finančného zadosťučinenie by malo Okresný súd Pezinok donútiť ku konaniu bez zbytočných prieťahov, vyjadrujúc tak jeho zodpovednosť za prípadnú psychickú ujmu, ktorá sťažovateľom vzniká v dôsledku dlhodobej právnej neistoty. Je neospravedliteľné, že ani po tom, čo sťažovatelia poslali súdu sťažnosť na prieťahy v konaní, Okresný súd Pezinok naďalej nekoná. ...“

Sťažovatelia vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo J. R. a S. F., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod spis. zn. 4 C 969/2008 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Pezinok v konaní vedenom pod spis. zn. 4 C 969/2008 prikazuje konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

3. J. R. a S. F., priznáva finančné zadosťučinenie každému vo výške 4.000,- €..., ktoré im je Okresný súd Pezinok povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. J. R. a S. F., priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 437,44 €..., ktorú je Okresný súd Pezinok povinný vyplatiť ich právnej zástupkyňi advokátke JUDr. I. K... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Na výzvu ústavného súdu okresný súd – zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. Spr 3174/2012 z 28. augusta 2012 oznámil, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. K meritu veci okresný súd stanovisko nezaujal.

Právna zástupkyňa sťažovateľov listom doručeným ústavnému súdu 3. septembra 2012 oznámila, že sťažovatelia súhlasia s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 4 C 969/2008:

Dňa 15. februára 2008 sťažovateľ podal na okresnom súde žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy a nákladov na pohreb jeho družky a matky sťažovateľky proti záchranej zdravotnej službe...

Dňa 16. apríla 2008 súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 5. mája 2008 sťažovateľ požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 19. júna 2008 súd zaslal sťažovateľovi tlačivo na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 27. júna 2008 sťažovateľ doručil okresnému súdu vyplnené tlačivo.

Dňa 17. októbra 2008 súd uznesením sp. zn. 4 C 969/2008 priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 19. decembra 2008 súd vyzval žalovaného, aby sa v lehote 15 dní vyjadril k žalobe.

Dňa 3. apríla 2009 sťažovateľka doručila súdu návrh na pripustenie ďalšieho účastníka do konania.

Dňa 6. apríla 2009 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že súd sa bude zaoberať návrhom na pripustenie účastníka do konania, ako aj jeho poplatkovou povinnosťou.

Dňa 9. apríla 2009 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe.

Dňa 9. apríla 2009 súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby mu predložila rodný list.

Dňa 2. júna 2009 súd uznesením pripustil do konania sťažovateľku a rozšírenie návrhu na začatie konania.

Dňa 4. júna 2009 súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby v lehote 10 dní zaplatila súdny poplatok za návrh.

Dňa 19. júna 2009 bola doručená súdu žiadosť sťažovateľky o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 26. júna 2008 súd zaslal sťažovateľke tlačivo na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 12. augusta 2009 sťažovateľka doručila súdu tlačivo na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 9. novembra 2009 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom súd priznal navrhovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov. Pojednávanie bolo odročené na 15. február 2010.

Dňa 12. januára 2010 okresný súd požiadal Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o zapožičanie spisového materiálu č. P93/40871/2007.

Dňa 28. januára 2010 Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou doručil súdu žiadaný spisový materiál.

Dňa 15. februára 2010 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že sťažovatelia v lehote 10 dní oznámia mená susedov poškodenej a oznámia aj meno

a adresu obvodného lekára poškodenej. Okresný súd urobí dopyt na S. (ďalej len „S.“) týkajúci sa zistenia mien spolupracovníkov alebo pani Š. Právny zástupca odporcu mal v lehote 10 dní doručiť súdu zdravotnú dokumentáciu poškodenej.

Dňa 9. marca 2010 právna zástupkyňa sťažovateľov oznámila požadované údaje.

Dňa 17. februára 2010 právny zástupca odporcu doručil žiadané písomnosti.

Dňa 23. apríla 2010 súd požiadal S. o oznámenie mien a adries spolupracovníkov poškodenej.

Dňa 26. mája 2010 S. doručil súdu žiadané informácie.

Dňa 4. novembra 2010 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že právny zástupca odporcu mal v lehote 15 dní označiť súdu, v akej oblasti navrhuje nariadiť znalecké dokazovanie.

Dňa 22. novembra 2010 bolo doručené vyjadrenie odporcu.

Dňa 10. decembra 2010 právny zástupca sťažovateľov doručil svoje stanovisko k vyjadreniu odporcu.

Dňa 1. februára 2011 okresný súd uznesením č. k. 4 C 969/2008-73 ustanovil vo veci znalca MUDr. E. Č., PhD.

Dňa 14. februára 2011 znalec oznámil súdu, že je zaneprázdnený, preto nemôže vypracovať znalecký posudok.

Dňa 17. februára 2011 okresný súd uznesením č. k. 4 C 969/2008-77 ustanovil za znalkyňu MUDr. D. I.

Dňa 3. marca 2011 MUDr. I. oznámila súdu, že je zaneprázdnená, a preto nemôže posudok vypracovať.

Dňa 15. marca 2011 okresný súd uznesením sp. zn. 4 C 969/2008 poveril vypracovaním znaleckého posudku Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a. s., B. (ďalej len „národný ústav“).

Dňa 7. apríla 2011 národný ústav doručil odvolanie proti uzneseniu z 15. marca 2011, pretože nemá zriadené odborné pracovisko pre účely plnenia funkcie v oblasti znaleckej činnosti v žiadanom smere.

Dňa 3. mája 2011 okresný súd uznesením sp. zn. 4 C 969/2008 zrušil svoje uznesenie zo 7. apríla 2011.

Dňa 3. mája 2011 vyššia súdna úradníčka kontaktovala Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Odporučili jej vypracovanie odborného vyjadrenia odborníkom z príslušného odvetvia.

Dňa 3. mája 2011 súd vyzval právnych zástupcov sťažovateľov aj odporcu, aby v lehote 15 dní oznámili odborníka z kardiológie, ktorý by zodpovedal navrhnuté otázky.

Dňa 26. júna 2011 bolo súdu doručené vyjadrenie právnej zástupkyne sťažovateľov.

Dňa 29. júla 2011 súd urgoval právneho zástupcu odporcu s hrozbou poriadkovej pokuty na splnenie povinnosti uloženej mu 3. mája 2012.

Dňa 15. augusta 2011 bolo doručené vyjadrenie odporcu, ktorý navrhol za znalca MUDr. M. K.

Dňa 10. októbra 2011 MUDr. K. oznámil, že sa na výsluch naplánovaný na 14. október 2011 nemôže dostaviť, pretože čerpá dovolenku. Požiadal o nový termín po 19. októbri 2011.

Dňa 4. novembra 2011 MUDr. K. na informatívnom výsluchu súhlasil s vypracovaním znaleckého posudku.

Dňa 8. novembra 2011 okresný súd uznesením č. k. 4 C 969/2008-106 poveril MUDr. K. vypracovaním znaleckého posudku.

Dňa 6. marca 2012 okresný súd vyzval znalca, aby urýchlene vypracoval posudok.

Dňa 19. marca 2012 znalec doručil súdu znalecký posudok.

Dňa 21. marca 2012 súd doručil posudok právnym zástupcom sťažovateľov i odporcu s tým, aby sa k nemu do 15 dní vyjadrili.

Dňa 17. apríla 2012 sťažovateľ doručil súdu svoje vyjadrenie k posudku.

Dňa 23. apríla 2012 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že vo veci bude nariadené kontrolné znalecké dokazovanie, účastníci budú vyzvaní na preddavky na súdneho znalca. Po doručení súdnoznaleckého posudku budú predvolaní na pojednávanie.

Dňa 6. augusta 2012 okresný súd uznesením uložil odporcovi povinnosť zložiť preddavok na znalecké dokazovanie.

Od 6. augusta 2012 sa vec nachádza na Krajskom súde v Bratislave z dôvodu odvolania odporcu proti uzneseniu okresného súdu zo 6. augusta 2012.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 969/2008, ktorý rozhoduje o žalobe sťažovateľov o náhradu nemajetkovej ujmy a nákladov na pohreb družky sťažovateľa a matky sťažovateľky, dochádzalo k porušovaniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v namietanom konaní predstavuje istý stupeň faktickej zložitosti najmä v súvislosti s potrebou znaleckého dokazovania. Za právne zložitú však vec nemožno považovať, a teda doterajší zdĺhavý priebeh konania ústavný súd nemôže pripísať na vrub právnej zložitosti prerokovávanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmanom konaní, ústavný súd nezistil žiadne významné okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prietáhom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci a poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania takmer 4 roky u sťažovateľa a 3 roky u sťažovateľky (účastníčkou konania sa stala až nadobudnutím právoplatnosti uznesenia okresného súdu z 2. júna 2009) je už aj vzhľadom na význam konania pre sťažovateľov neprimerané. Ústavný súd konštatuje, že podstatnou mierou k tomu prispel najmä

neefektívny postup okresného súdu, ktorý bez toho, aby si vopred zistil skutočnosti dôležité pre znalecké dokazovanie, ustanovoval niekoľkých znalcov, ktorí postupne oznamovali, že z rôznych dôvodov znalecký posudok vypracovať nemôžu. Z toho dôvodu od návrhu na nariadenie znaleckého dokazovania (november 2010) do akceptácie ustanovenia znalcom MUDr. K. uplynulo 12 mesiacov. V tomto období okresný súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru. Všeobecný súd pritom vzhľadom na jeho povinnosť organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň obrátila osoba so žiadosťou o rozhodnutie, zodpovedá za adekvátne a účelné využitie procesných prostriedkov, ktoré mu na tento účel zákon zveruje (vrátane poriadkových opatrení podľa § 53 Občianskeho súdneho poriadku), napríklad aj vo vzťahu k súdnemu znalcovi. Všeobecný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu znalca (napr. III. ÚS 111/01, II. ÚS 216/09 a iné). Uvedená neefektívna činnosť okresného súdu nie je ničím ospravedliteľná, pretože počas jedného roka súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). Vzhľadom na uvedenú skutočnosť ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní došlo k priet'ahom, ktoré neboli spôsobené zložitost'ou veci ani správaním účastníkov konania, ale v dôsledku postupu súdu. Ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných priet'ahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektivných okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného

v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

5. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

6. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia navrhli priznať primerané finančné zadosťučinenie po 4 000 € každému z nich, pretože „zbytočnými prietahmi v konaní im okresný súd spôsobuje psychickú záťaž, a tým aj pocit právnej neistoty“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľov. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľov (najmä aj na povahu veci) považuje za primerané každému v sume 1 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

7. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľom vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za dva účelne vykonané úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti). Za dva úkony vykonané v roku 2012 patrí odmena v sume 2 x 127,16 € s režijným paušálom v sume 2 x 7,63 €. Základná sadzba tarifnej odmeny bola znížená o 50 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“. V prípade dvoch sťažovateľov tvorí náhrada trov právnej služby advokátom celkovú sumu 284,84 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľov rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2012